

JAARVERSLAG Bibliorura 2019

Publieksversie

de Bibliotheek

Bibliorura

INHOUD

Voorwoord	3
Algemene terugblik 2019	4
Waarom lezen belangrijk is en waarom wij vol inzetten op de preventie van laaggeletterdheid	6
Wat doen we dan zoal aan preventie?	8
Het bestrijden van laaggeletterdheid	10
Wat we nog meer doen	12
Cijfers	14

VOORWOORD

In 2019 is de Bibliotheek Bibliorura gegroeid in alle opzichten: we hebben meer leden gekregen, we hadden meer bezoekers en meer uitleningen. We hebben meer activiteiten georganiseerd, vooral veel activiteiten op locatie: op scholen, kinderdagverblijven en zelfs in zorginstellingen. In elk geval dicht bij de mensen.

In het kader van ons digiTaalhuis hebben we presentaties en trainingen gegeven over het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden en om invulling te geven aan onze culturele functie hebben we activiteiten georganiseerd in samenwerking met diverse partners.

In dit jaarverslag willen we u een breed beeld geven van wat wij het afgelopen jaar zoal gedaan hebben. Ook de komende jaren blijven wij ons inzetten voor het bevorderen van lezen bij mensen van alle leeftijden, want goed kunnen lezen is noodzakelijk om mee te kunnen doen in de hedendaagse maatschappij.

Jeanine Deckers
Directeur-bestuurder

TERUGBLIK 2019

Het afgelopen jaar zijn we gegroeid in alle opzichten: we hadden meer leden, meer bezoekers en meer uitleningen.

Met ingang van 1 januari 2019 werd een abonnement voor iedereen tot 21 jaar gratis. Tot die tijd was een bibliotheekabonnement alleen gratis voor kinderen tot 14 jaar. We merkten dat veel jongeren afhaakten als ze moesten gaan betalen voor de bibliotheek, zelfs als dat een gereduceerd tarief was. Dat staat lijnrecht tegenover onze pogingen om juist méér jongeren aan het lezen te krijgen, daarom hebben we besloten tot contributievrijdom voor jongeren tot 21 jaar. Dit heeft er toe geleid dat we in 2019 meer leden hebben gekregen, niet alleen omdat jongeren niet afhaakten maar er werden ook nieuwe mensen lid. We groeiden van 12.270 naar 12.959 leden.

Niet alleen het ledenaantal is gestegen, ook het aantal bezoekers nam toe, onder andere doordat steeds meer jongeren onze bibliotheek gebruiken als plek om rustig te studeren.

In 2019 telden we ruim 199.000 bezoekers. Ook het aantal uitleningen is gestegen. Tegen de landelijke trend in, hebben wij vorig jaar ruim 11.000 boeken méér uitgeleend dan in 2018. Een bewijs dat onze inspanningen om het lezen te bevorderen in de afgelopen jaren hun vruchten afwerpen.

We hebben het afgelopen jaar meer activiteiten georganiseerd, veel daarvan vonden plaats op locaties buiten de bibliotheek: op scholen, kinderdagverblijven of op andere locaties, dicht bij de mensen. In het kader van ons digiTaalhuis hebben we presentaties en trainingen gegeven over het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden en om invulling te geven aan onze culturele functie hebben we activiteiten georganiseerd in samenwerking met verschillende partners, o.a. de ECI Cultuurfabriek.

*Tijdens onze
Literaire middag
werd schrijver Özcan Akyol
geïnterviewd door docent Rita Vrij
(Foto: John Peters)*

de Bibliotheek op school

In september is een Bibliotheek *op School* geopend op de Montessorischool: wij hebben geadviseerd bij het inrichten van de nieuwe bibliotheek van de school en we hebben ervoor gezorgd dat de school nu beschikt over een actuele collectie. Een van onze leesconsulenten is wekelijks op school aanwezig om activiteiten rondom het bevorderen van leesplezier te organiseren. Met het openen van deze laatste Bibliotheek *op School* werken wij nu structureel samen met bijna alle scholen voor primair onderwijs in ons werkgebied.

UIT DE PRAKTIJK van de cursus Digisterker

‘Een mevrouw heeft tijdens de Digisterker training geleerd hoe ze een melding over de openbare ruimte digitaal kan doorgeven aan de gemeente. Ze heeft tijdens de les doorgegeven dat er in haar straat een stoeptegels loszit. De les daarop vertelde ze trots dat de melding was aangekomen, want de volgende dag stonden er al twee mannetjes op de stoep die het probleem hebben opgelost!’

Gebouw

In 2019 hebben we geïnvesteerd in onze huisvesting. Alle lampen in het hele gebouw, zowel in de openbare ruimtes als in de kantoorruimtes, zijn vervangen door LED-lampen. Deze investering hebben we gedaan uit energiebesparende overwegingen: het bespaart kosten en het is beter voor het milieu.

De vergaderruimtes in ons gebouw worden ook gebruikt door externe partijen. De Gorrissaal is tevens in gebruik als studiezaal, dus die kan alleen buiten openingstijden worden gehuurd. Het UWV heeft in 2019 in deze zaal 29 keer in de ochtend een bijeenkomst voor werkzoekenden georganiseerd. De (kleinere) Seipgenszaal is in totaal 18 keer aan verschillende partijen verhuurd voor vergaderingen.

WAAROM LEZEN BELANGRIJK IS

Goed kunnen lezen is belangrijk omdat het nodig is om goed mee te kunnen doen in onze maatschappij.

Juist in een digitale samenleving moet je goed kunnen lezen om te begrijpen wat er van je verwacht wordt. Daarnaast helpt het lezen van boeken ons om sociaal te functioneren. Door fictie te lezen, kunnen we ons beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen.

UIT DE PRAKTIJK van de BoekStartcoach

‘Een druk jongetje van 2 jaar rent op en neer in het consultatiebureau. Mama zegt dat hij nooit voorgelezen wil worden. De BoekStartcoach neemt hem op schoot en begint voor te lezen en te zingen. Het jongetje ontspant zich, leunt lekker achterover en komt tot rust. Mama kijkt met verbazing toe.’

*Winterverhalen in
Woonzorgcentrum Herte*

Maar helaas daalt het leesniveau in Nederland de laatste jaren. Uit de PISA-meting, een driejaarlijks internationaal vergelijkend onderzoek, bleek dat de leesvaardigheid in Nederland tussen 2015 en 2018 gedaald is tot onder het gemiddelde van de vijftien EU-landen. Een kwart van de tieners in Nederland is onvoldoende geletterd en de kloof tussen leerlingen uit verschillende opleidingsniveaus wordt steeds groter.

Daarom zetten wij vol in op de preventie van laaggeletterdheid. Dit doen wij door ervoor te zorgen dat ouders zo veel en zo vroeg mogelijk voorlezen en dat kinderen en jongeren plezier in lezen krijgen. Want wie voor zijn plezier leest – en dat kan óók non-fictie zijn – ziet zijn woordenschat en taalvaardigheid groeien en gaat daardoor weer vaker lezen.

HET VERHAAL VAN
Shiva uit Mashad, Iran.
(deelnemer van het Taalcafé)

Shiva woont sinds 6 jaar in Nederland en is grafisch ontwerper: zij ontwerpt logo's. Ze komt naar het Taalcafé om in contact te komen met andere mensen en de Nederlandse taal te kunnen oefenen, thuis spreekt ze Farsi. Ze heeft voor de deelnemers van het Taalcafé een workshop verzorgd rondom schrijfwijzen in iedere taal en in december was er een expositie van haar werk in de Gorriszaal.

UIT DE PRAKTIJK
van de BoekStartcoach

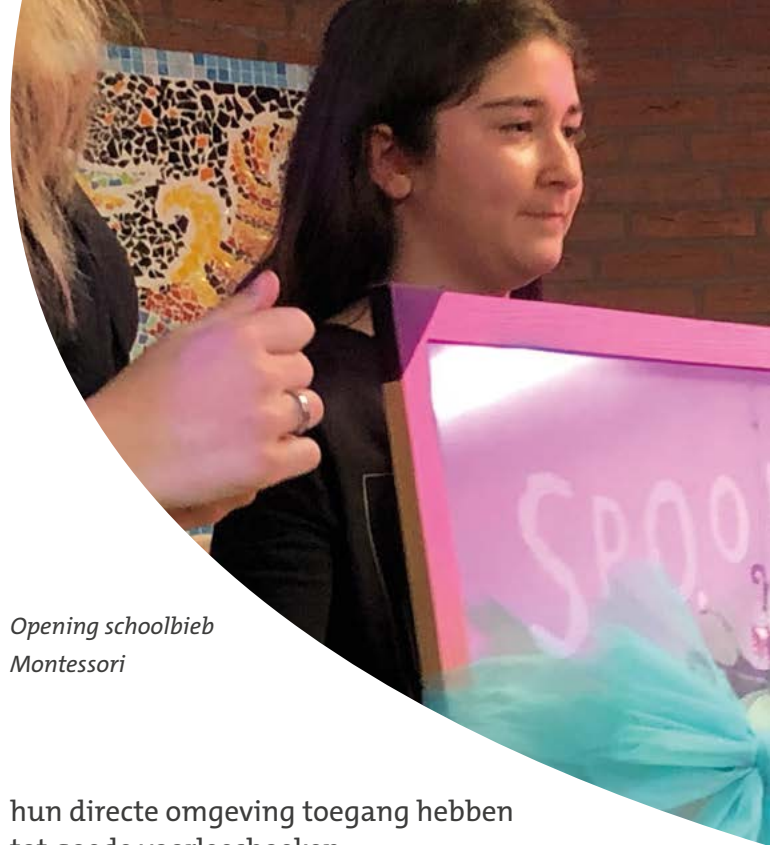
‘Opa vertelt dat nadat hij mij heeft gezien op het consultatiebureau en daarna op de kinderopvang, dat zijn kleinzoon het alleen over de boekjes heeft, die ik samen met hem gelezen heb. Zelfs opa kent de boekjes uit zijn hoofd.’

WAT DOEN WE DAN ZOAL AAN PREVENTIE?

In ons werk gaan we uit van een doorgaande leeslijn: we bouwen aan een aanbod voor lezers van alle leeftijden.

Een lijn die loopt van de preventie van laaggeletterdheid bij kinderen en jongeren, via het bevorderen van lezen en het stimuleren van leesplezier voor iedereen tot het bestrijden van laaggeletterdheid bij volwassenen.

Die doorgaande leeslijn begint bij baby's, daarvoor hebben we het project BoekStart en onze BoekStartcoaches. Zij werken samen met het consultatiebureau en het CJG, bezoeken kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en andere locaties (o.a. de Voedselbank) om aan ouders duidelijk te maken dat voorlezen belangrijk is. Voorlezen stimuleert de taal- en spraakontwikkeling van kinderen en het verhoogt de concentratie. Daarom kunnen ouders niet vroeg genoeg beginnen met voorlezen. Op verschillende scholen hebben we speciale Peuterbiebs gemaakt zodat ouders in

*Opening schoolbib
Montessori*

hun directe omgeving toegang hebben tot goede voorleesboeken.

Met bijna alle scholen voor Primair Onderwijs in ons werkgebied hebben we een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. We werken samen volgens de principes van 'de Bibliotheek op School' waarin wij verantwoordelijk zijn voor de collectie van de schoolbibliotheek en een van onze leesconsulenten wekelijks op school aanwezig is om het leesplezier van de leerlingen te bevorderen.

We zijn gestart met samenwerken met het voortgezet onderwijs: in 2018 is de pilot Bibliotheek op School op Nieké geopend en onze leesconsulent VO heeft activiteiten georganiseerd in samenwerking met andere VO scholen.

Er zijn twee leesclubs in de bibliotheek: de ene bestaat al heel lang en leest voornamelijk literair werk, de andere leesclub is nog relatief nieuw en daar wordt voornamelijk lichter werk gelezen. In samenwerking met het Filmhuis van de ECI Cultuurfabriek worden verfilmde boeken gelezen.

UIT DE PRAKTIJK **van de BoekStartcoach**

‘Leidsters van de kinderopvang vragen of ik kan aansluiten bij een ouderactiviteit met boekjes en vertellen over voorlezen. Leidsters zien boekjes, die ze niet kennen en zien dan wat ze ermee kunnen doen.’

HET BESTRIJDEN VAN LAAG-GELETTERDHEID

Vanuit het digiTaalhuis organiseren wij spreekuren, Taalcafés en cursussen digitale vaardigheden.

HET VERHAAL VAN Katja uit Heinsberg, Duitsland. (deelnemer van het Taalcafé)

Katja woont in Heinsberg en werkt in het Designer Outlet Center. Ze kan daar haar Duits natuurlijk goed toepassen maar wil ook graag de klanten in het Nederlands te woord kunnen staan. Ofschoon het Nederlands en Duits veel op elkaar lijken (behalve qua uitspraak) is ze blij dat ze in het Taalcafé kan komen oefenen. Toen Katja lid werd van de bibliotheek ontdekte ze dat we een Taalcafé hebben. Vanaf dat moment komt ze iedere dinsdagavond, ze heeft in het DOC gezegd dat ze altijd kan werken met uitzondering van de dinsdagavond.

We stoppen veel energie in de preventie van laaggeletterdheid, maar we houden ons ook bezig met de bestrijding ervan. Dat doen we in ons digiTaalhuis. Het digiTaalhuis is zowel een fysieke plek in onze bibliotheek als het samenwerkingsverband van bibliotheek, Wel.kom, de gemeente en de verschillende aanbieders van taalonderwijs binnen de gemeente. Vanuit het digiTaalhuis organiseren wij spreekuren, Taalcafés en cursussen digitale vaardigheden, zowel in de bibliotheek als op locatie. De cursussen digitale vaardigheden zijn vooral gericht op het leren van basisvaardigheden op het gebied van internet en omgaan met de digitale overheid. De bedoeling is dat cursisten niet alleen vaardigheden krijgen aangeleerd, maar tevens meer zelfvertrouwen opbouwen in het digitale verkeer.

AAN DE SLAG ME
LEZEN, SCHRIJVEN
EN DIGITALE
VAARDIGHEDEN?

Wij helpen je verder

Je bent nu
oud om te

Jer

We organiseren trainingen over het herkennen van laaggeletterdheid voor de beide gemeentes en voor diverse instellingen en we organiseren netwerkbijeenkomsten waar professionals op het gebied van taal en onderwijs ervaringen kunnen uitwisselen.

In 2019 zijn we een campagne gestart om meer mensen te bereiken met het digiTaalhuis. In samenwerking met het Laurentius ziekenhuis en met Rockwool zijn twee filmpjes gemaakt waarin onze taalambassadeurs uitleggen wat het digiTaalhuis voor hen betekend heeft. De campagne werd feestelijk gelanceerd in het Laurentius ziekenhuis.

Lancering campagne digiTaalhuis in het Laurentiusziekenhuis

WAT WE NOG MEER DOEN

We organiseren gedurende het hele jaar activiteiten, vanuit onze wettelijke functie. Hier een kleine greep daaruit:

Winnaar van de Halewijnprijs Mathijs Deen
(Foto: John Peters)

Workshop Mediawijsheid in Melick

Veel jongeren kunnen zich een leven zonder sociale media niet meer voorstellen. Toch gaat het soms ook wel eens mis op sociale media. Is alles waar wat je online ziet? Welke foto's deel je en welke liever niet? Hoe ga je om met cyberpesten? Al deze vragen kwamen aan bod in de workshop mediawijsheid van schrijfster Marlies Slegers. Samen met jongeren en hun ouders ging zij in gesprek over de voor- en nadelen van sociale media.

Workshops Muziek op Schoot

Tijdens de workshop Muziek op Schoot liet Nicole Wilms, samen met de BoekStartcoaches, ouders en hun jonge kinderen ervaren wat muziek voor hen kan betekenen. Na het voorlezen van een boekje werd muziek gemaakt, een liedje gezongen en gedanst. Deze workshops werden in mei gegeven op alle basisscholen in Roerdalen en in Swalmen.

*Voorleesontbijt
in de bibliotheek*

Voorleesontbijt

Tijdens de Nationale Voorleesdagen organiseerde Bibliorura Voorleesontbijten in de bibliotheek en in Café Restaurant Rijstal Venhof in Herkenbosch om ouders te laten zien hoe belangrijk én leuk het is om voor te lezen. Anneke van Rooij van Tante Thee Theater las voor uit het prentenboek van het jaar 'Een huis voor Harry' van Leo Timmers met aansluitend een ontbijt voor alle deelnemers.

Literaire middag

Tijdens de Boekenweek organiseerden we weer de uitreiking van de Halewijnprijs (een prijs voor een literair talent dat naar de mening van een deskundige jury bredere belangstelling verdient) en de Reinaerttrofee (een prijs die Roermondse jongeren uitreiken aan één van de genomineerden voor de Halwijnprijs). De Halewijnprijs ging dit jaar naar Mathijs Deen en de Reinaerttrofee naar Peter Lenssen voor zijn boek 'Pleisterplaats Belleville'.

Na het uitreiken van de prijzen werd schrijver Özcan Akyol geïnterviewd door docent Rita Vrij.

In 2019 organiseerden we ook literaire activiteiten rondom de schrijvers Toon Tellegen, Wido Smeets, Thomas Olde Heuvelt, Chantal van Gastel en de dichter Quirien van Haelen.

'Samen naar een duurzame toekomst'

Dat iedereen een steentje kan bijdragen aan een duurzamere samenleving liet Floris Mokveld zien tijdens een presentatie over de energietransitie. Hij deelde o.a. zijn ervaringen over de verduurzaming van zijn eigen woning in Roermond.

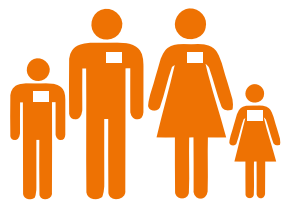
Winterverhalen met senioren in 2 Woonzorgcentra

In december organiseerden we twee winterverhalenmiddagen voor jong én oud. In woonzorgcentrum Herte in Herten en woonzorgcentrum Amaliahof in Swalmen las Tante Thee Theater het boek 'Wat een winterslaap' voor aan bewoners, kinderen en kleinkinderen van de bewoners. Dit voorlezen voor drie generaties was een groot succes.

Geluksweek Roerdalen

Tijdens de Geluksweek van de Gemeente Roerdalen organiseerden we twee bijzondere voorleesactiviteiten: de dog frisbee-activiteit 'Gelukkig mogen we spelen' en in de Boshut in Herkenbosch lazen de leesconsulenten van Bibliorura sprookjes voor, met aansluitend een sprookjesachtige speurtocht door het bos.

CIJFERS

199.370

bezoekers
algemeen

17.886

bezoekers
leeszaal

12.959

leden

244.333

uitleningen
bibliotheek

185.145

uitleningen
door scholen

9.840

uitgeleende
E-books

160

opgehaalde
BoekStartkoffertjes

95

Taalcafé's
georganiseerd

NOG MEER CIJFERS:

- › Van onze leden is 72,5 % afkomstig uit Roermond, 19,5 % uit Roerdalen en 8 % uit andere gemeentes
- › Voor lezers die niet naar de bibliotheek kunnen komen is er in Roermond een *Boek aan Huisdienst*. In 2019 waren er 16 vrijwilligers die in totaal 2.261 boeken hebben gebracht naar 21 lezers

DE MISSIE VAN BIBLIOTHEEK BIBLIORURA IS:

Bij Bibliorura kun je je in vrijheid ontwikkelen door te lezen, te leren en te dromen. Hiermee bieden wij iedereen de mogelijkheid om volwaardig deel te kunnen nemen aan de maatschappij.

We hanteren daarbij als motto:

**Wij geloven in gelijke kansen.
Goed kunnen lezen draagt
hieraan bij.**

Volgens de Wsob (de Wet stelsel openbare bibliotheken) dienen bibliotheken invulling te geven aan 5 verschillende functies. Dat zijn:

- 1 Toegang bieden tot kennis en informatie**
- 2 Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie**
- 3 Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur**
- 4 Organiseren van ontmoeting en debat**
- 5 Laten kennis maken met kunst en cultuur**

de Bibliotheek

Bibliorura

Neerstraat 11-13
6041 KA Roermond
T +31 (0)475 519 000
info@bibliorura.nl
www.bibliorura.nl

De bibliotheek Roermond is geopend op:

maandag	van 13.00 tot 18.00 uur
dinsdag	van 11.00 tot 20.00 uur
woensdag	van 11.00 tot 18.00 uur
donderdag	van 11.00 tot 18.00 uur
vrijdag	van 11.00 tot 18.00 uur
zaterdag	van 10.00 tot 17.00 uur
zondag	van 13.00 tot 17.00 uur

Colofon

Redactie: Bibliorura

Foto's: Bibliorura en John Peters

Contact: info@bibliorura.nl

Vormgeving: Maureen Nikkessen - Studio Done

Uitgave van Bibliorura, mei 2020